

С. В. Риндюк¹
М. А. Максименко¹
К. А. Ліпковська²

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНИХ СПОРУД

¹Вінницький національний технічний університет
²Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Стаття висвітлює історичні, соціальні, економічні та інші чинники, що безпосередньо чи опосередковано сприяли формуванню помешкань для тимчасового проживання людей на шляху їхньої професійної чи іншого типу діяльності. Проаналізовано причини появи концептуальних готелів у світі. Розглядається досвід різних країн, а також розкриваються прецеденти концептуальних готелів. Була зроблена спроба організації та класифікації концептуальних готелів. Проаналізовано найпоширеніший тип концептуальних готелів - готель класу люкс. Розкриваються основні тенденції, робляться висновки дослідження. Здійснюється спроба прослідкувати розвиток такого типу помешкань та сучасний стан архітектури готелів. В роботі представлені різні за типом дизайну готельні споруди. Вказано архітектурно-планувальні особливості готелів та прослідковано розвиток архітектури готелів впродовж останніх двох століть. Наведені яскраві приклади розвитку архітектурно-планувальної організації готелів різних періодів будівництва.

Ключові слова: готель, стиль, архітектура готелів, архітектурно-планувальна організація готелів.

Вступ

Розкриття глибоких історичних традицій формування архітектури готелів цікаве з точки зору розвитку культурно-історичних процесів, зокрема поширення та формування певних архітектурних «стандартів» і водночас збереження рис національної ідентичності, коренів з яких кореняться у народних традиціях та ментальності. Потреба в цих знаннях актуалізується вимогою архітектурного розуміння історичної специфіки у формуванні міського середовища історичних міст та пошуку основ архітектурно-просторової організації готелів та готельних комплексів. Не менш важливо зрозуміти історичні та національні закономірності формування архітектурного простору міських територій та принцип розміщення таких об'єктів на них.

Основна частина

Архітектурно-планувальна організація готельних споруд - важливий фактор їх функціонування, особливості архітектури, значно виразніше планування готельних споруд, суттєво відрізняє їх на тлі структур іншого функціонального профілю.

Вивченням питань впливу історичної еволюції на формування архітектури готелів та особливостями архітектурної організації сучасних готельних закладів тимчасового проживання займалися такі відомі українські та зарубіжні науковці: Ю. В. Андрт, М. Й. Барановський, М. В. Виноградова, В. Л. Глазирін, Ю. В. Горгорова, О. В. Гусева, І. І. Іонов, О. М. Карасьова, О. Є Ковальська, У. Рутес, О. Є. Рогожнікова, А. В. Лесик, Ю. В. Лисецька, Н. Б. Чмутіна та інші.

Архітектура готелю певною мірою є фактором його самореклами. Окремі готелі з оригінальною архітектурою, з точки зору структури, оздоблення фасадів, висоти будівлі, використання будівельних матеріалів, відомі у всьому світі, яскравий приклад - один з найвищих готелів Європи у Вестерні Роттердамі в Нідерландах (рис. 1) та Готель Royal Olympic Hotel у Греції (рис. 2) з терасами на скляному фасаді та насадженнями декоративних дерев.

У той же час архітектурні особливості відіграють роль культурно-естетичного чинника в будівництві території, де будівництво готелю гармонійно доповнює місцевий архітектурний колорит або створює архітектурну протилежність місцевому архітектурному плануванню та певний естетичний дискомфорт [1].

Рисунок 1 – Готель «Westin Rotterdam»
(Нідерланди)

Рисунок 2 – Готель «Royal Olympic Hotel»
(Греція)

Архітектурно-планувальні особливості готелю, звичайно, є важливим економічним фактором їх розвитку: типом планування та будівництва приміщень, що суттєво пов'язане з витратами на озеленення, відрахуваннями за користування землею (земельний податок, орендна плата тощо), а також утримання та ремонт будівлі.

Архітектурно-планувальні характеристики готелю безпосередньо впливають на особливості обладнання об'єкта інженерно-технічними засобами, що є важливим фактором безпеки як для проживання гостей, так і для роботи персоналу. Таким чином, великі готелі повинні вживати додаткових заходів безпеки через людські, природні та технічні фактори [1].

У той же час на архітектурно-планувальну організацію готелів впливає також ряд факторів, основними з яких є історичний тип будівлі, місце в міській забудові, характер природного ландшафту, категорія готель, економічні та етнічні особливості регіону.

Більшість сучасних готелів були побудовані у XIX-XX століттях, особливо активне будівництво їх було після Другої світової війни. Розширення мережі готельних підприємств, включаючи її великі розміри, визначалося зростанням туризму, ділової активності, широким використанням нових технологій та матеріалів, зокрема залізобетону в будівництві.

Архітектурний стиль європейських та американських готелів кінця XIX початку XX століття характеризувався прагненням забезпечити представницький вигляд фасадам будівель, що є свідченням комфорту та високої економічної вартості житла. У дизайні композиції екстер'єру була використана значна кількість архітектурно-декоративних елементів, що відповідають вимогам збільшеного монументального фасаду. Мозаїчна композиція фасаду була пов'язана з використанням класичних елементів – колон, арок, проходів, рваних фронтонів, що підкреслювало монументальність споруди та не поступалося палацам другої половини XIX століття.

Архітектура готелів які були побудовані в цей період готель «Piccadilly» (Лондон), «Victoria» (Амстердам), «Прем'єр-Палас» (Київ), «Гранд-Готель» (Львів)) відповідала естетичним уподобанням Європи того часу (рис. 3). В інтер'єрі використовували нові принципи планування та оздоблювальних матеріалів. У той час сформувалася типова схема для сучасних готелів, макет першого поверху: в центрі було вестибюль з парадною сходами, тут або в підвалі, був ресторан, адміністративні та господарські приміщення, на інші поверхи - вітальні. Готелі цього періоду за архітектурно-планувальною композицією зовнішнього вигляду, планування житлових та нежитлових приміщень, розміри, як правило, значно відрізняються від будівель готелів, побудованих після Другої світової війни [2].

а)

б)

в)

г)

Рисунок 3 – Готелі: а) готель «Piccadilly» (Лондон); б) «Victoria» (Амстердам); в) «Прем'єр-Палас» (Київ); г) «Гранд-Готель» (Львів)

Готельна архітектура з середини 60-х років ХХ століття пов'язана із загальним процесом урбанізації. У плануванні будівель це відобразалося в побудові багатоповерхових архітектурних форм для обслуговування великої кількості гостей. Прикладом може бути гранд-готель «MGM Grand» у Лас-Вегасі (США) з 5505 номерів (мал. 4). Це один з найбільших готелів у світі. Матеріал, який використовувався для його будівництва був залізобетон, в зовнішньому облицюванні використовували скло, раціонально планували внутрішній простір, оснащений складною системою інженерних комунікацій та різними видами закладів громадського харчування з підприємствами допоміжного обслуговування [2].

Рисунок 4 – Готель «MGM Grand» у Лас-Вегасі (США)

Надалі популярними стають комплекси – готелі, що складаються з двох або більше просторово відокремлених будівель із системою закладів різноманітної інфраструктурної підтримки - громадського харчування, розважальних, виставкових та інших закладів. Готельні комплекси типу «атріум», характерні для відомих ділових та курортних центрів тощо, відрізняються своєю величиною. Цей тип архітектурно-планувальних форм готелю розпочався з будівництва готелю в 1967 р. «Hyatt Regency» (рис. 5) в Атланті (США). Готель має форму квадрата з внутрішнім атріумом (двориком), покритим склом на рівні 22 поверху. У просторі зеленого атріуму виділяються поверхові галереї, ліфтовий хол зі скляними кабінами ліфтів. Внутрішній простір

атріуму організований як мініатюрне містечко з зонами відпочинку, ресторанами, торговими центрами, спортивними майданчиками тощо. [3].

а)

б)

Рисунок 5 – Готель "Hyatt Regency" (Атланта, США): а) фасад; б) вигляд з середини

Наступний етап розвитку готелів, в якому важлива роль в архітектурно-планувальній організації належить їх розташуванню в забудові – в центрі міста, на його околицях, біля визначних місць міської інфраструктури (пам'ятники історії та архітектури, відомчі установи, заклади культури та ін.) у приміській або парковій зоні. Розташування готелю в центрі міста зумовлює необхідність органічної відповідності архітектурному ансамблю вулиці, площі та сусідніх будівель. У той же час будівництво готелю є головним архітектурним напрямком розвитку житлового району, що відрізняється оригінальністю архітектури, що свідчить про престижність готельного комплексу.

Будівництво готелю в центральній міській забудові викликає компактну форму споруди. Конфігурація обраної ділянки під будівництво визначає вибір типу планування закладу розміщення. Для більшості готелів у центральній частині міст є багатоповерхова будівля, основа будівлі часто має прямокутну, трапецієподібну форму або форму трилисника [3]. Яскравим прикладом такого готелю є "Hilton" в Дрездені (мал. 6).

Рисунок 6 – Готель "Hilton" (Дрезден, Німеччина)

Економічні фактори відбиваються на раціональності дизайну структури готелю, зокрема на плануванні житлових поверхів, кімнат, кімнат для персоналу, ліфтів та сходових клітин, горизонтальних та вертикальних комунікацій, зв'язків між поверхами та кімнатами всередині поверху, зрештою економічне використання приміщень різних функціональних груп.

Готелі, розташовані в історичній частині міста, повинні відповідати її архітектурному типу. Наприклад, будівля готелю «K+K Hotel Central» (рис. 7), розташована в історичній частині Старої Праги, поряд з Пороховою вежею, ідентична в архітектурній композиції з житловими будинками XVII-XIX ст. Окремі готелі можуть розташовуватись у пам'ятках архітектури або належать до архітектурно-туристського комплексу міста. Наприклад, готель «Eisenhut» у м. Таубер

(Німеччина) (рис. 8) ексклюзивний у плані розташування в пам'ятці пізньосередньовічної архітектури XV-XVIII ст.

Рисунок 7 – Готель «K+K Hotel Central» (Прага, Чехія)

Рисунок 8 – Готель «Eisenhut» (Таубер, Німеччина)

Готель у міській чи замиській зоні відпочинку визначає поєднання архітектури будівлі з особливостями навколишнього природного ландшафту, що полегшує поєднання ділових зв'язків та відпочинку. Так, замиська садиба «Duin Kruidberg Country Estate», розташована в національному парку поблизу Амстердаму (Нідерланди), серед мальовничого лісу на озері, поєднує в собі унікальні риси місцевого природного ландшафту та псевдотичної архітектури (рис. 9).

Рисунок 9 – Замиська садиба «Duin Kruidberg Country Estate» (Амстердам, Нідерланди)

У місцях з обмеженим простором застосовуються будівельні технології, причому перші поверхи зменшують в розмірах, а в кожному наступному збільшується довжина та ширина. Прикладом такого готелю є 11-поверховий готель «Du Lac» в Тунісі, де кожен наступний поверх наче надвисає над попереднім (рис. 10).

Рисунок 10 – Готель «Du Lac» (Туніс)

Закрита міська забудова призвела до розвитку компактних багатоповерхових (циліндричних, конічних) будівель готелів центрального планування. Така архітектура, наприклад, має 36-поверхову вежу-готель "Holiday Inn" в Аугсбурзі (Німеччина) (рис. 11). Кімнати номерів розташовані від першого поверху до одинадцятого поверху, загальні приміщення - на останньому поверсі або у підвальному та цокольному поверхах. Така схема планування характерна для більшості готелів вежового типу [4].

Різні цілі туристичних подорожей зумовили появу багатофункціональних готелів, поєднаних з установами іншого цільового призначення: адміністративними і торговими закладами, навчальними та конгрес-центрами, концертними й виставковими залами та ін. Таке поєднання, зокрема, характерне для Центру міжнародної торгівлі у Москві, в структурі якого - два готелі (квартирного й атріумного типу), діловий центр з виставковим і конгрес-залом, приміщення для офісів і торгівлі. Туристський комплекс «Київська Русь» у Києві охоплює два готелі, туристичне агентство та конгрес-хол (рис. 12)

Рисунок 11 – Готель «Holiday Inn»
(Аусбург, Німеччина)

Рисунок 12 – Готель «Київська Русь»
(Київ, Україна)

Готелі в межах туристичних центрів разом з іншими туристичними закладами найчастіше поєднуються в комплекси. За спеціалізацією виділяють такі типи туристичних комплексів:

- для молоді (туристичний готель, туристична база, туристична станція, туристичний табір);
- для туристичних видів спорту (туристичний готель, туристична база, спортивно-оздоровчий табір);
- для гірських видів спорту (туристичний готель, туристична база, гірськолижна станція);
- для водних видів спорту (туристичний готель, водна база - акваторія, флотель, водна станція - ботель) [5].

Висновки

Архітектурно-планувальна організація готелів безпосередньо залежить від історичного типу будівлі, їх розташування в міській забудові, характеру природного ландшафту, категорії готелю, а також економічних та етнічних особливостей регіону.

Результатом вивчення історії готельних структур в Україні та інших країнах – від її зародження до сучасного професійного розуміння цього слова – є всебічний аналіз еволюції цього типу будівель в екологічному та етнокультурному контексті на кожному етапі розвитку архітектури та визначити принципи формування архітектурно-просторової організації цього типу будівель. Це дозволить розкрити архітектурні, міські та етнонаціональні фактори підвищення привабливості готелів шляхом відтворення їхніх історичних та етнічних особливостей сучасними архітектурними засобами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Роглев Х. Й. Основи готельного менеджменту / Х. Й. Роглев. – К. : Кондор, 2005. – С. 408.
2. Гаранин Н. И., Гаранина Е. Н. Предпосылки возникновения и история развития мировой гостиничной индустрии. – [Електронний ресурс]. – <http://accord-personal.ru/stati/predposylki-vozniknoveniya-i-istoriyarazvitiya-mirovoj-gostinichnoj-industrii>.

3. Хоружина О. О. Історія виникнення та розвитку світового готельного господарства / О. О. Хоружина // Науковий вісник Волинського національного університету ім.Лесі Українки. – Вип. 3. – Луцьк, 2010. – С. 166–170.
4. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика. Навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – С. 472.
5. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків, ХНАМГ, 2010. – 294 с.

REFERENCES

1. Rohlyev KH. Y. Osnovy hotel'noho menedzhmentu / KH.Y. Rohlyev. – К. : Kondor, 2005. – С. 408.
2. Haranyn N. Y., Haranyna E. N. Predposylky voznyknovenyya y ystoryya razvytyya myrovoy hostynychnoy yndustryi. – [Elektronnyy resurs]. – <http://accord-personal.ru/stati/predposylki-vozniknoveniya-i-istoriyarazvitiya-mirovoj-gostinichnoj-industrii>.
3. Khoruzhyna O. O. Istoriya vynyknnennya ta rozvytku svitovoho hotel'noho hospodarstva /O. O. Khoruzhyna // Naukovyy visnyk Volyns'koho natsional'nohouniversytetu im.Lesi Ukrayinky. – Vyp. 3. – Luts'k, 2010. – S. 166–170.
4. Mal's'ka M. P., Pandyak I. H. Hotel'nyy biznes: teoriya ta praktyka. Navchal'nyy posibnyk / M. P. Mal's'ka, I. H. Pandyak . – К. : Tsentr uchbovoyi literatury, 2009. – С. 472.
5. Abramov V. V. Istoriya turizmu: pidruch. Khark. nats. akad. mis'k. hosp-va /V. V. Abramov, M. V. Tonkoshkur. – Kharkiv, KHNAMH, 2010. – 294 s.

Риндюк Світлана Володимирівна – кандидат технічних наук, старший викладач кафедри будівництва, містобудування та архітектури, Вінницький національний технічний університет, e-mail: runduysv@gmail.com. ORCID: 0000-0001-5779-5949.

Максименко Марина Аркадіївна – інженер, Вінницький національний технічний університет, e-mail: iskorka6658@gmail.com ORCID: 0000-0003-1345-8144.

Липковська Катерина Анатоліївна – студент, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету.

С. В. Рындюк¹
М. А. Максименко¹
Е. А. Липковская²

АРХИТЕКТУРНО-ПЛАНИРОВОЧНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ ГОСТИНЫХ СООРУЖЕНИЙ

¹Винницкий национальный технический университет

²Винницкий торгово-экономический институт КНЕУ

Статья освещает исторические, социальные, экономические и другие факторы, прямо или косвенно способствовали формированию помещений для временного проживания людей на пути их профессиональной или иного типа деятельности. Проанализированы причины появления концептуальных отелей в мире. Проанализированы причины появления концептуальных отелей в мире. Рассматривается опыт различных стран, а также раскрываются прецеденты концептуальных отелей. Была предпринята попытка организации и классификации концептуальных отелей. Проанализированы распространенный тип концептуальных отелей - отель класса люкс. Раскрываются основные тенденции, делаются выводы исследования. Осуществляется попытка проследить развитие такого типа помещений и современное состояние архитектуры гостиниц. В работе представлены разные по типу дизайна гостиничные сооружения. Указано архитектурно-планировочные особенности гостиниц и прослежены развитие архитектуры гостиниц в течение последних двух столетий. Приведенные яркие примеры развития архитектурно-планировочной организации гостиниц различных периодов строительства.

Ключевые слова: отель, стиль, архитектура отелей, архитектурно-планировочная организация отелей.

Риндюк Светлана Владимировна – кандидат технических наук, старший преподаватель кафедры строительства, градостроительства и архитектуры, Винницкий национальный технический университет
Максименко Марина Аркадьевна – инженер, факультет строительства теплоэнергетики и газоснабжения, Винницкий национальный технический университет.

Липковская Екатерина Анатольевна – студент, Винницкий торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета.

S. Ryndiuk¹
M. Maksymenko¹
K. Lipkovska²

ARCHITECTURAL AND PLANNING ORGANIZATION OF HOTEL BUILDINGS

¹Vinnitsia National Technical University

²Vinnitsa Trade and Economic Institute of Kyiv National University of Trade and Economics

The article covers historical, social, economic and other factors that directly or indirectly contributed to the formation of temporary accommodation for people in the path of their professional or other type of activity. The reasons for the appearance of concept hotels in the world are analyzed. The reasons for the appearance of concept hotels in the world are analyzed. The experience of different countries is examined, as well as the precedents of conceptual hotels are revealed. An attempt was made to organize and classify concept hotels. Analyzed the most common type of conceptual hotels - luxury hotel. The basic tendencies are revealed, conclusions of the study are made. An attempt is made to follow the development of this type of accommodation and the current state of hotel architecture. Different types of hotel structures are presented in the work. The architectural and planning features of the hotels and the evolution of the hotel architecture over the last two centuries are outlined. Bright examples of development of architectural and planning organization of hotels of different periods of construction are given.

Key words: hotel, style, hotel architecture, architectural and planning organization of hotels

Svitlana Ryndiuk – PhD, senior lecturer of department construction, urban and architectural Vinnitsia National Technical University.

Marina Maksymenko – PhD, engineer of department construction, urban and architectural Vinnitsia National Technical University.

Kateryna Lipkovska – Student, Vinnitsa Trade and Economic Institute of Kyiv National University of Trade and Economics.